

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 649/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť R. L., zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 16, Košice, pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 37 C 179/2009 z 23. januára 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 192/2013 z 11. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. L. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2014 doručená sťažnosť R. L. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 37 C 179/2009 z 23. januára 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 192/2013 z 11. júna 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 132 775,67 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 132 775,67 € od 25. novembra 2010 do zaplatenia. Žalobu vo zvyšnej časti (úroku z omeškania) zamietol, zároveň zaviazal sťažovateľa nahradiť žalobcovi trovy konania.

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania a zároveň rozhodol, že sťažovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľ v sťažnosti upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že na pojednávaní uskutočnenom na okresnom súde 21. novembra 2011 žiadal jeho právny zástupca doplniť dokazovanie o opätovný výsluch svedkov K. a K. a zároveň žiadal, aby žalobca predložil súdu originál zmenky, na základe ktorej si požičal peniaze od neznámej tretej osoby. Okresný súd však vykonanie týchto dôkazov nepripustil a vyhlásil dokazovanie za skončené. Ďalej sťažovateľ uvádza, že *„súd navrhovaných svedkov vypočul na pojednávaní uskutočnenom 10. 10. 2011. Tohto pojednávania sa právny zástupca žalovaného nezúčastnil, svoju neprítomnosť ospravedlnil a požiadal o preručenie na iný termín z dôvodu kolízie pojednávania. Súd však ospravedlnenie a žiadosť nepovažoval za relevantný dôvod, a preto týchto svedkov vypočul v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. O tom, že ospravedlnenie právneho zástupcu žalovaného súd neakceptoval a vo veci bude konať však právneho zástupcu žalovaného žiadnym spôsobom neupovedomil.“*

Sťažovateľ ďalej uvádza, že krajský súd *„sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospel súd prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku ako aj s dôvodmi*

napadnutého výroku rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. Zároveň dodal, že napádané odvolacie dôvody nie sú vo veci dané. Súd prvého stupňa uzavrel, že v konaní bolo nepochybne preukázané, že žalobca zaplatil sťažovateľovi sumu 132.775,67 €, pričom táto suma predstavuje v zmysle určenia neplatnosti uzavretej kúpnej zmluvy bezdôvodné obohatenie, a teda majetkový prospech sťažovateľa je získaný plnením z neplatného právneho dôvodu, nie plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Zároveň odvolací súd udáva, že súd prvého stupňa správne uzavrel, ak uviedol, že v zmysle ust. § 581 ods. 3 OZ dohodou možno započítať akékoľvek pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, a teda v danom prípade mohlo dôjsť k započítaniu takejto pohľadávky, nakoľko následkom tohto započítania bolo práve uzatvorenie predmetnej kúpnej zmluvy medzi účastníkmi konania, ktorej neplatnosť bola následne určená.“

Ďalej sťažovateľ poukazuje na to, že „Kolízia dvoch pojednávaní toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch nie je podľa názoru Krajského súdu v Košiciach akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie riadne a včas vytyčeného pojednávania.

Súd prvého stupňa sa podľa odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach správne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia aj s touto skutočnosťou, čo sa týka odročenia pojednávania a taktiež vykonania navrhnutých dôkazov s poukazom na to, že súd vykonáva dokazovanie na pojednávani. Keďže sťažovateľ nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by potvrdil pravdivosť svojich tvrdení, vychádzajúc z rozporuplnosti jeho tvrdení, neunesol tak dôkazné bremeno ním tvrdených skutočností..“

Sťažovateľ v sťažnosti cituje z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu a poukazuje na to, že „Vo svetle vyššie uvádzaných právne záväzných nálezov Ústavného súdu a európskych súdov“ dospel k názoru, že ním napadnuté rozsudky okresného súdu a krajského súdu sú „arbitrárne a postupom súdov bolo sťažovateľovi zabránené k uplatňovaniu svojich základných garantovaných práv. Súdny nerespektovali viaceré nami uvádzané skutočnosti, na ktoré sme poukazovali v priebehu konania...“

Napokon sťažovateľ uvádza, že „*náležite ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, vrátane neúčasti svojho právneho zástupcu, pričom súd nemal objektívny dôvod k takejto nezhovievavosti, nakoľko zo strany sťažovateľa ani jeho právneho zástupcu nedochádzalo k zbytočným prietahom a obštrukciám v konaní, ktorým by znemožňovali postup súdu, a preto nebola zo strany súdov dodržaná rovnosť účastníkov, čím došlo k porušeniu čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Košice II svojim rozsudkom zo dňa 23. 01. 2012 a Krajský súd v Košiciach, svojim potvrdzujúcim rozsudkom zo dňa 11. 06. 2014 porušil základné právo sťažovateľa R. L. na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn.: 11 Co/192/2013-189 zo dňa 11. 06. 2014 a rozsudok Okresného súdu Košice II, sp.zn.; 37 C/179/2009 zo dňa 23. 01. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

R. L. sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- €, ktoré sú Okresný súd Košice II a Krajský súd v Košiciach povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľovi v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

R. L. sa priznáva náhrada trov konania...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje aj na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania, ako aj zákonom výslovne požadovanými ďalšími náležitosťami návrhu osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, s návrhom nedoručil aj

kópiu napadnutého rozsudku okresného súdu, ako aj krajského súdu, proti ktorým sťažnosť smeruje, a to ani v období po doručení sťažnosti ústavnému súdu. Nedoručenie rozhodnutia orgánu verejnej moci, v danom prípade napadnutého rozhodnutia krajského súdu, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje, je nesplnením explicitne ustanovenej podmienky konania v zmysle § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 399/2012, I. ÚS 561/2012, I. ÚS 533/2014). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd konštatuje, že právny zástupca sťažovateľa už bol na uvedenú judikatúru viackrát upozornený, keď ústavný súd uzneseniami sp. zn. I. ÚS 399/2012 z 22. augusta 2012 a sp. zn. I. ÚS 561/2012 z 27. novembra 2012 odmietol sťažnosti iných sťažovateľov (taktiež ním zastúpených) z dôvodu nesplnenia zákonom

predpísaných náležitostí spočívajúcich práve v absencii kópií napadnutých rozhodnutí v sťažnostiach označených porušovateľov.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2014